



DEN EUROPÆISKE UNION

EUROPA-PARLAMENTET

RÅDET

**Strasbourg, den 13. september 2017
(OR. en)**

**2016/0279 (COD)
LEX 1752**

**PE-CONS 24/1/17
REV 1**

**PI 67
CODEC 856**

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM GRÆNSEOVERSKRIDENDE
UDVEKSLING MELLEML UNIONEN OG TREDJELANDE AF VISSE VÆRKER OG ANDRE
FREMBRINGELSER, DER ER BESKYTTET AF OPHAVSRET OG BESLÆGTEDE
RETTIGHEDER, I TILGÆNGELIGT FORMAT TIL GAVN FOR PERSONER, DER ER
BLINDE ELLER SYNSHÆMMEDE ELLER PÅ ANDEN MÅDE HAR ET LÆSEHANDICAP**

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/...

af 13. september 2017

om grænseoverskridende udveksling mellem Unionen og tredjelande af visse værker og andre frembringelser, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, i tilgængeligt format til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure², og

ud fra følgende betragtninger:

¹ Udtalelse af 5.7.2017 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

² Europa-Parlamentets holdning af 6.7.2017 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 17.7.2017.

- (1) Marrakeshtraktaten om fremme af adgang til offentliggjorte værker for personer, der er blinde, synshæmmede eller på anden måde læsehandicappede, (»Marrakeshtraktaten«) blev undertegnet på Unionens vegne den 30. april 2014¹. Den kræver, at de kontraherende parter fastsætter undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretlige og beslægtede rettigheder i forbindelse med fremstilling og udbredelse samt grænseoverskridende udveksling af visse værker og andre beskyttede frembringelser i tilgængelige formater.
- (2) Marrakeshtraktatens målgruppepersoner er personer, der er blinde, personer, der har en synsnedsettelse, der ikke kan afhjælpes, så de får en synsfunktion, der i al væsentlighed svarer til synet hos en person uden en sådan funktionsnedsettelse, personer, der har et perceptions- eller læsehandicap, herunder dysleksi eller enhver anden form for indlæringsvanskelighed, der forhindrer dem i at læse trykte værker i tilnærmelsesvis samme grad som personer uden et sådant handicap, og personer, som grundet et fysisk handicap er ude af stand til at holde eller håndtere en bog eller fokusere eller bevæge øjnene i et omfang, der normalt muliggør læsning, for så vidt som disse personer som følge af en sådan funktionsnedsettelse eller et sådant handicap er ude af stand til at læse trykte værker i tilnærmelsesvis samme grad som personer uden en sådan funktionsnedsettelse eller et sådant handicap.

¹ Rådets afgørelse 2014/221/EU af 14. april 2014 om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af Marrakeshtraktaten om fremme af adgang til offentliggjorte værker for personer, der er blinde, synshæmmede eller på anden måde læsehandicappede (EUT L 115 af 17.4.2014, s. 1).

- (3) Personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap, står fortsat over for adskillige forhindringer for adgang til bøger og andet trykt materiale, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder. Behovet for at øge den mængde af værker og andre beskyttede frembringelser i tilgængelige formater, der er til rådighed for sådanne personer, samt for i betydelig grad at forbedre cirkulationen og udbredelsen af sådanne værker og sådanne andre beskyttede frembringelser er blevet anerkendt på internationalt plan.
- (4) I overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols udtalelse 3/15¹ skal undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretlige og beslægtede rettigheder i forbindelse med fremstilling og spredning af visse værker og andre frembringelser i tilgængeligt format i henhold til Marrakeshtraktaten gennemføres inden for rammerne af det område, der er harmoniseret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF². Det samme gør sig gældende for de eksport- og importordninger, der er fastsat i denne traktat, for så vidt som de har et endeligt formål om at tillade overføring til almenheden eller spredning på en parts område af eksemplarer i tilgængeligt format, der er offentliggjort i en anden parts territorium uden tilladelse fra rettighedshaverne.

¹ Domstolens udtalelse af 14. februar 2017, 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, præmis 112.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).

- (5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/...¹⁺ tager sigte på at gennemføre de forpligtelser, som Unionen skal efterleve i medfør af Marrakeshtraktaten, på harmoniseret vis med henblik på at øge tilgængeligheden af materiale i tilgængeligt format til gavn for målgruppepersoner i alle EU-medlemsstaterne samt cirkulationen af sådant materiale på det indre marked og kræver, at medlemsstaterne indfører en obligatorisk undtagelse fra visse rettigheder, som er harmoniseret ved hjælp af EU-retten. Denne forordning tager sigte på at gennemføre forpligtelserne i medfør af Marrakeshtraktaten for så vidt angår ordninger for eksport og import af tilgængelige formater til ikkekommercielle formål til gavn for målgruppepersonerne mellem Unionen og de tredjelande, der er parter i Marrakeshtraktaten, og på at fastsætte betingelserne for sådan eksport og import på en ensartet måde inden for det område, der er harmoniseret ved direktiv 2001/29/EF og direktiv (EU) 2017/...⁺ med henblik på at sikre, at disse foranstaltninger anvendes konsekvent i hele det indre marked og ikke bringer harmoniseringen af de i disse direktiver indeholdte eksklusive rettigheder og undtagelser i fare.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/... af ... om visse tilladte former for anvendelse af visse værker og andre frembringelser, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EUT L ...).

⁺ EUT: Indsæt venligst henvisning til direktivet i dokument 2016/0278 (COD).

- (6) Denne forordning skal sikre, at bøger, herunder e-bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andet skriftligt materiale, notation, herunder noder, og andre typer trykt materiale, herunder lyd, uanset om det er digitalt eller analogt, i tilgængeligt format, der er blevet fremstillet i en hvilken som helst medlemsstat i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, som er vedtaget i medfør af direktiv (EU) 2017/ ...⁺, kan spredes, overføres til eller stilles til rådighed for en målgruppeperson eller bemyndiget enhed som omhandlet i Marrakeshtraktaten i tredjelande, der er parter i Marrakeshtraktaten. Tilgængelige formater dækker for eksempel punktskrift, stor skrift, tilpassede e-bøger, lydbøger og radioudsendelser. Under hensyntagen til Marrakeshtraktatens »ikkekommercielle formål«¹ bør tilgængelige formater til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehåndicap, eller bemyndigede enheder i tredjelande kun spredes, overføres til almenheden eller stilles til rådighed for almenheden på ikkekommerciel basis af bemyndigede enheder, der er etableret i en medlemsstat.
- (7) Denne forordning bør ligeledes gøre det muligt for målgruppepersoner i Unionen og bemyndigede enheder, der er etableret i en medlemsstat, at importere og få adgang til tilgængelige formater, der er fremstillet i overensstemmelse med Marrakeshtraktatens gennemførelse, fra et tredjeland til ikkekommercielle formål til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehåndicap. Det bør være muligt for disse tilgængelige formater at cirkulere på det indre marked på de samme betingelser som tilgængelige formater fremstillet i Unionen i overensstemmelse med direktiv (EU) 2017/...⁺.

⁺ EUT: Indsæt venligst henvisning til direktivet i dokument 2016/0278 (COD).

¹ Domstolens udtalelse af 14. februar 2017, 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, præmis 90.

- (8) Med henblik på at øge mængden af tilgængelige formater og forhindre uautoriseret spredning af værker eller andre frembringelser, bør bemyndigede enheder, der beskæftiger sig med at sprede tilgængelige formater, overføre dem til almenheden og stille dem til rådighed for almenheden, leve op til visse forpligtelser. Initiativer fra medlemsstaterne til at fremme Marrakeshtraktatens mål og udvekslingen af tilgængelige formater med tredjelande, der er parter i denne traktat, og til at støtte bemyndigede enheder i at udveksle og stille information til rådighed bør tilskyndes. Sådanne initiativer kunne omfatte udviklingen af retningslinjer eller bedste praksis om udformning og spredning af tilgængelige formater i samråd med repræsentanter for bemyndigede enheder, målgruppepersoner og rettighedshavere.

- (9) Det er væsentligt, at enhver behandling af personoplysninger i medfør af denne forordning respekterer de grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv og retten til beskyttelse af personoplysninger, i artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«), og det er afgørende, at enhver sådan behandling også er i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF¹ og 2002/58/EF², som regulerer den behandling af personoplysninger, der måtte blive foretaget af bemyndigede enheder inden for rammerne af denne forordning og under tilsyn af medlemsstaternes kompetente myndigheder, navnlig de offentlige uafhængige myndigheder udpeget af medlemsstaterne.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31). Nævnte direktiv erstattes med virkning fra 25. maj 2018 af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

- (10) FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (»UNCRPD«), som Unionen er part i, garanterer personer med handicap retten til information og uddannelse og retten til at deltage i det kulturelle, økonomiske og sociale liv, alt på lige fod med andre. UNCRPD kræver, at parterne i overensstemmelse med international ret tager alle egnede skridt for at sikre, at lovgivning til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder ikke udgør en urimelig eller diskriminerende barriere for adgangen til kulturstof for personer med handicap.
- (11) I henhold til chartret er enhver form for forskelsbehandling, herunder på grund af handicap, forbudt, og retten for personer med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervsmæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet, anerkendes og respekteres af Unionen.
- (12) Målene for denne forordning, nemlig på en ensartet måde at gennemføre forpligtelserne i medfør af Marrakeshtraktaten for så vidt angår eksport og import mellem Unionen og de tredjelande, der er parter i Marrakeshtraktaten, af tilgængelige formater af visse værker og andre frembringelser til ikkekommercielle formål til gavn for målgruppepersoner og at fastlægge betingelserne for denne eksport og import, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af målenes omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (13) Denne forordning respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er anerkendt ved navnlig chartret og UNCRPD. Denne forordning bør fortolkes og anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

Denne forordning fastsætter ensartede regler om den grænseoverskridende udveksling af visse værker og andre frembringelser i tilgængeligt format mellem Unionen og tredjelande, der er parter i Marrakeshtraktaten, uden rettighedshaverens tilladelse til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehåndicap, inden for det område, der er harmoniseret ved direktiv 2001/29/EF og direktiv (EU) 2017/...⁺, for at forhindre, at harmoniseringen af eksklusive rettigheder og undtagelser i det indre marked bringes i fare.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »værk eller anden frembringelse«: et værk i form af en bog, et tidsskrift, en avis, et blad eller anden type skriftligt materiale, notation, herunder noder, samt tilhørende illustrationer på ethvert medie, herunder i lydform såsom lydbøger og i digitale formater, som er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, og som er offentliggjort eller på anden lovlig vis stillet til rådighed for almenheden

⁺ EUT: Indsæt venligst henvisning til direktivet i dokument 2016/0278 (COD).

- 2) »målgruppeperson«: en person, der uanset eventuelle andre handicap:
- a) er blind
 - b) har en synsnedsættelse, som ikke kan afhjælpes, så vedkommende får en synsfunktion, der tilnærmelsesvis svarer til synet hos en person uden en sådan funktionsnedsættelse, og som derfor er ude af stand til at læse trykte værker i tilnærmelsesvis samme grad som en person uden en sådan funktionsnedsættelse
 - c) har et perceptions- eller læsehandicap, og som derfor er ude af stand til at læse trykte værker i tilnærmelsesvis samme grad som en person uden et sådant handicap, eller
 - d) på anden måde grundet et fysisk handicap er ude af stand til at holde eller håndtere en bog eller fokusere eller bevæge øjnene i et omfang, der normalt muliggør læsning
- 3) »tilgængeligt format«: et værk eller en anden frembringelse, der præsenteres på en alternativ måde eller i en form, der giver en målgruppeperson adgang til værket eller frembringelsen, således at en sådan person får ligeså let og behagelig adgang som en person uden de i nr. 2) nævnte funktionsnedsættelser eller handicap
- 4) »bemyndiget enhed etableret i en medlemsstat«: en enhed, der er godkendt eller anerkendt af en medlemsstat til at forestå uddannelse, undervisning af lærere, tilpasset læsning eller adgang til information for målgruppepersoner på ikkekommerciel basis. Det omfatter også offentlige institutioner eller nonprofitorganisationer, der leverer de samme ydelser til målgruppepersoner som en af deres primære aktiviteter, institutionelle forpligtelser eller som en del af deres almennyttige opgaver.

Artikel 3

Eksport af tilgængelige formater til tredjelande

En bemyndiget enhed, der er etableret i en medlemsstat, kan sprede eller overføre til eller stille til rådighed for målgruppepersoner eller en bemyndiget enhed, der er etableret i et tredjeland, der er part i Marrakeshtraktaten, et tilgængeligt format af et værk eller en anden frembringelse, der er fremstillet i overensstemmelse med den nationale lovgivning, der er vedtaget i henhold til direktiv (EU) 2017/...⁺.

Artikel 4

Import af tilgængelige formater fra tredjelande

En målgruppeperson eller en bemyndiget enhed, der er etableret i en medlemsstat, kan importere eller på anden måde fremskaffe eller få adgang til og derefter i overensstemmelse med den nationale lovgivning, der er vedtaget i henhold til direktiv (EU) 2017/...⁺, anvende et tilgængeligt format af et værk eller en anden frembringelse, der er blevet spredt eller overført til eller stillet til rådighed for målgruppepersoner eller bemyndigede enheder, af en bemyndiget enhed i et tredjeland, der er part i Marrakeshtraktaten.

⁺ EUT: indsæt venligst henvisning til direktivet i dokument 2016/0278 (COD).

Artikel 5

Bemyndigede enheders forpligtelser

1. En bemyndiget enhed, der er etableret i en medlemsstat, og som udfører de handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, indfører og følger sine egne praksisser for at sikre, at den:
 - a) kun spreder og overfører tilgængelige formater til og kun stiller tilgængelige formater til rådighed for målgruppepersoner eller andre bemyndigede enheder
 - b) tager passende skridt for at modvirke, at tilgængelige formater bliver reproduceret, spredt, overført til almenheden eller stillet til rådighed til almenheden på uautoriseret vis
 - c) udviser den fornødne omhu ved og fører registre over sin behandling af værker eller andre frembringelser og tilgængelige formater heraf og
 - d) på sit websted, hvis dette er passende, eller gennem andre online- eller offlinekanaler offentliggør og opdaterer oplysninger om, hvordan den overholder forpligtelserne i litra a)-c).

En bemyndiget enhed etableret i en medlemsstat indfører og følger de i første afsnit omhandlede praksisser under fuldstændig overholdelse af de i artikel 6 omhandlede regler for behandling af målgruppepersoners personoplysninger.

2. En bemyndiget enhed, der er etableret i en medlemsstat, og som udfører de handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, forsyner efter anmodning enhver målgruppeperson, en anden bemyndiget enhed eller en rettighedshaver med følgende oplysninger på en tilgængelig måde:
- a) listen over værker eller andre frembringelser, for hvilke den er i besiddelse af tilgængelige formater, og hvilke formater det drejer sig om, og
 - b) navn og kontaktoplysninger på de bemyndigede enheder, den har samarbejdet med i forbindelse med udvekslingen af tilgængelige formater i henhold til artikel 3 og 4.

Artikel 6

Beskyttelse af personoplysninger

Behandling af personoplysninger inden for rammerne af denne forordning skal ske i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF og 2002/58/EF.

Artikel 7

Revision

Senest den ... [seks år efter ikrafttrædelsesdatoen for direktivet indeholdt i dokument 2016/0278(COD)] evaluerer Kommissionen denne forordning og fremlægger de vigtigste resultater i en rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, eventuelt ledsaget af forslag til ændring af denne forordning.

Medlemsstaterne forsyner Kommissionen med de nødvendige oplysninger for udarbejdelsen af evalueringsrapporten.

Artikel 8
Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den ... [tolv måneder og en dag efter ikrafttrædelsesdatoen for direktivet indeholdt i dokument 2016/0278(COD)].

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den ...

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand